

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. lapkričio 17 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės (pranešėja), Artūro Driuko ir Donato Šerno (kolegijos pirmininkas),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal ieškovo A. P. kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo 2021 m. sausio 28 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal pareiškėjos I. L. prašymą dėl proceso atnaujinimo civilinėje byloje [Nr. e2-699-615/2017](#) pagal ieškovo A. P. ieškinį atsakovei I. L. dėl įpareigojimo įvykdyti pareigą natūra; tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų, uždaroji akcinė bendrovė „Perkūno plaktukas“, H. S..

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo apeliacinės instancijos teisme, kai šis teismas nutraukia apeliacinį procesą, pradėtą pagal atskirąjį skundą dėl pirmosios instancijos teismo nutarties dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, dėl to, kad laikinosios apsaugos priemonės buvo panaikintos vėlesniu teismo procesiniu sprendimu dėl ginčo esmės.
2. Kauno apylinkės teismas 2017 m. kovo 17 d. sprendimu civilinėje byloje [Nr. e2-699-615/2017](#) tenkino dalį ieškovo A. P. ieškinio reikalavimų – įpareigojo atsakovę I. L. per 6 mėnesius nuo teismo sprendimo priėmimo dienos įvykdyti 2014 m. rugsėjo 10 d. žemės sklypo pirkimo-pardavimo sutarties, notarinio registro Nr. 5545, pagrindu prisiimtą sutartinę prievolę natūra – įvesti vandens, lietaus ir fekalinų nuotekų komunikacijas iki žemės sklypo (duomenys neskelbtini) ribos; atsakovei neįvykdžius nurodyto įpareigojimo, teismas nusprendė skirti jai 50 Eur baudą už kiekvieną uždelstą dieną įvykdyti teismo sprendimą ieškovo naudai. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2017 m. rugsėjo 1 d. nutartimi pakeitė Kauno apylinkės teismo 2017 m. kovo 17 d. sprendimo dalį, vietoje įpareigojimo atsakovei įvykdyti prievolę per 6 mėnesius nuo teismo sprendimo priėmimo dienos įrašydama „nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos“.
3. Pareiškėja (atsakovė) I. L. prašė teismo atnaujinti procesą civilinėje byloje [Nr. e2-699-615/2017](#) ir taikyti laikinąją apsaugos priemonę – sustabdyti vykdymo veiksmus antstolio R. Budreikos vykdomoje vykdomojoje byloje Nr. 0085/18/00509 pagal Kauno apylinkės teismo išduotą vykdomąjį dokumentą [Nr. e2-699-615/2017](#), iki bus išnagrinėtas jos prašymas dėl proceso atnaujinimo, o proceso atnaujinimo atveju – iki bylos pakartotinio išnagrinėjimo ir teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

4. Kauno apylinkės teismas 2020 m. lapkričio 26 d. nutartimi iš dalies tenkino pareiškėjos prašymą dėl laikinosios apsaugos priemonės taikymo – sustabdė vykdymo procesą vykdomojoje byloje Nr. 0085/18/00509, pradėtą pagal Kauno apylinkės teismo išduotą vykdomąjį raštą [Nr. e2-699-615/2017](#), iki įsiteisėjusių teismo procesiniu sprendimu bus išnagrinėta civilinė byla Nr. eA2-28567-1087/2020 dėl civilinės bylos [Nr. e2-699-615/2017](#) proceso atnaujinimo. Ieškovas A. P. dėl šios nutarties padavė atskirąjį skundą.
5. Kauno apygardos teismas 2021 m. sausio 28 d. nutartimi apeliacinį procesą, pradėtą pagal ieškovo atskirąjį skundą dėl Kauno apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 26 d. nutarties, kuria tenkinta dalis prašymo dėl laikinosios apsaugos priemonės taikymo, nutraukė, grąžino ieškovui 38 Eur žyminį mokestį, sumokėtą 2020 m. gruodžio 7 d. AB „Swedbank“ mokėjimo nurodymu, priteisė iš ieškovo pareiškėjai (atsakovei) 423,50 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų apeliacinės instancijos teisme, atlyginimo.
6. Apeliacinės instancijos teismas nustatė, kad Kauno apylinkės teismas 2021 m. sausio 20 d. nutartimi atsisakė tenkinti pareiškėjos prašymą dėl proceso atnaujinimo civilinėje byloje [Nr. e2-699-615/2017](#), panaikino laikinąją apsaugos priemonę, pritaikytą skundžiamą Kauno apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 26 d. nutartimi, nutarties dalį dėl laikinosios apsaugos priemonės panaikinimo leido vykdyti skubiai. Atsižvelgdamas į tai apeliacinės instancijos teismas nusprendė, kad ieškovo atskiruojų skundu skundžiamą Kauno apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 26 d. nutartį nebegali būti apeliacinio apskundimo objektas, todėl apeliacinis procesas nutrauktinas (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 315 straipsnio 2 dalies 3 punktas, 5 dalis, 338 straipsnis).
7. Apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad nutraukus apeliacinį procesą ieškovui grąžinamas už atskirąjį skundą sumokėtas 38 Eur žyminis mokestis.
8. Apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, kad apeliacinio proceso nutraukimas yra apeliantui priešingai šaliai naudingas procesinis sprendimas (Lietuvos apeliacinio teismo 2017 m. liepos 3 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 2-1118-241/2017](#); 2017 m. lapkričio 16 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 2-1910-370/2017](#)). Teismo vertinimu, nors šiuo atveju apeliacinis procesas nutrauktas dėl priežasčių, nepriklausančių nuo ieškovo valios, t. y. dėl to, kad pirmosios instancijos teismas panaikino skundžiamą teismo nutartimi taikytą laikinąją apsaugos priemonę, tačiau apeliacinis procesas buvo pradėtas ieškovo iniciatyva (pagal jo pateiktą atskirąjį skundą), pareiškėja (atsakovė) dėl šio proceso patyrė bylinėjimosi išlaidų (teikdama atsiliepimą į atskirąjį skundą), todėl ieškovas (apeliantas) turi prisiimti tokio savo procesinio elgesio pasekmes. Pareiškėjos prašomos priteisti 423,50 Eur bylinėjimosi išlaidos už atsiliepimą į atskirąjį skundą parengimą neviršija Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 patvirtintų Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio 8.16 punkte nustatyto dydžio (0,4 x 1454,80 Eur),

išlaidas pagrindžia teismui pateikti dokumentai, todėl šios išlaidos laikytinos realiomis ir pagrįstomis.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

9. Kasaciniu skundu ieškovas prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2021 m. sausio 28 d. nutarties dalį, kuria nutarta priteisti pareiškėjai (atsakovei) iš ieškovo 423,50 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų apeliacinės instancijos teisme, atlyginimo ir grąžinti ieškovui 38 Eur žyminį mokestį, sumokėtą 2020 m. gruodžio 7 d. AB „Swedbank“ mokėjimo nurodymu, bei priimti naują sprendimą – pareiškėjos (atsakovės) prašymą dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimo palikti nenagrinėtą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
- 9.1. Laikinosios apsaugos priemonės galiojimo pasibaigimas skundžiamos teismo nutarties priėmimo dieną reiškė, kad ieškovas pasiekė norimą rezultatą, dėl kurio ir buvo priverstas teikti atskirąjį skundą, todėl apeliacinės instancijos teismas padarė nepagrįstą išvadą, kad procesinis sprendimas byloje buvo priimtas ne ieškovo, o pareiškėjos (atsakovės) naudai.
- 9.2. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė [CPK](#) 94 straipsnyje įtvirtintą pareigą tinkamai paskirstyti bylinėjimosi išlaidas tuo atveju, kai nėra priimamas sprendimas dėl ginčo esmės, kadangi neatsižvelgė į tai, jog būtinybė teikti atskirąjį skundą dėl pirmosios instancijos teismo taikytos, o vėliau panaikintos laikinosios apsaugos priemonės ieškovui kilo būtent dėl to, kad tokių priemonių taikymo prašė ir jų siekė pareiškėja (atsakovė). Toks atsakovės neteisėtas procesinis elgesys ir lėmė abiejų šalių bylinėjimosi išlaidas. Pareiškėja (atsakovė) patyrė bylinėjimosi išlaidas teikdama atsiliepimą į atskirąjį skundą ne dėl ieškovo veiksmų, o dėl to, kad pati pateikė nepagrįstą ir neteisėtą prašymą taikyti laikinąją apsaugos priemonę, kuri Kauno apylinkės teismo 2021 m. sausio 20 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. eA2-433-1087/2021 buvo panaikinta.
- 9.3. Skundžiama nutartis prieštarauja Kauno apylinkės teismo 2021 m. sausio 20 d. nutarčiai, priimtai ginčą šioje byloje išnagrinėjus iš esmės ir atmetus atsakovės prašymą atnaujinti procesą. Kasacine tvarka skundžiama nutartimi iš ieškovo pareiškėjai yra priteista atlyginti 423,50 Eur bylinėjimosi išlaidų už atsiliepimo į atskirąjį skundą dėl laikinosios apsaugos priemonės panaikinimo parengimą, o Kauno apylinkės teismo 2021 m. sausio 20 d. nutartimi ieškovo naudai iš pareiškėjos (atsakovės) yra priteista 471,90 Eur už atskirojo skundo dėl laikinosios apsaugos priemonės panaikinimo parengimą ir 38 Eur žyminio mokesčio, sumokėto teikiant atskirąjį skundą.
- 9.4. Apeliacinės instancijos teismas, priimdamas skundžiamą nutartį, nukrypo nuo kasacinio teismo formuojamos praktikos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. vasario 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-7-701/2018; 2018 m. liepos 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-280-219/2018), pagal kurią, kol teismas nėra priėmęs procesinio sprendimo dėl ginčo esmės, iš kurio būtų galima nustatyti, kuri šalis laimėjo ginčą byloje, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimo nėra pagrindo. Taigi apeliacinės instancijos teismas, nagrinėdamas procesinio pobūdžio klausimą dėl laikinosios apsaugos priemonės taikymo, neturėjo teisės spręsti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų tarp šalių paskirstymo.
10. Pareiškėja atsiliepimu į kasacinį skundą prašo kasacinį skundą atmesti, apeliacinės instancijos teismo nutartį palikti nepakeistą, priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 10.1. Apeliacinės instancijos teismas skundžiama nutartimi pagrįstai išsprendė bylinėjimosi išlaidų apeliacinės instancijos teisme paskirstymo klausimą, kadangi šis klausimas nebegalėjo būti išspręstas civilinėje byloje [Nr. eA2-433-1087/2021](#), kurią užbaigiantis procesinis sprendimas buvo priimtas 2021 m. sausio 20 d.
- 10.2. Apeliacinio proceso nutraukimas yra apeliantui priešingai šaliai naudingas procesinis sprendimas, tą patvirtina Lietuvos apeliacinio teismo suformuota praktika (pvz. 2017 m. liepos 3 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 2-1118-241/2017](#); 2017 m. lapkričio 16 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 2-1910-370/2017](#)). Apeliacinėje instancijoje procesinis teismo sprendimas yra priimtas atsakovės, kurios suinteresuotumas bylos baigtimi yra priešingas nei atskirąjį skundą pateikusiai ieškovo, naudai. Kadangi apeliacinis procesas buvo pradėtas ieškovo iniciatyva (pagal jo pateiktą atskirąjį skundą), tai apeliacinės instancijos teismas pagrįstai nusprendė, kad ieškovas (apeliantas) turi prisiimti tokio savo procesinio elgesio pasekmes ir atlyginti byloje dalyvaujantiems asmenims jų turėtas bylinėjimosi išlaidas.
- 10.3. Apeliacinės instancijos teismas iš esmės neišnagrinėjo ieškovo atskirojo skundo dėl Kauno apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 26 d. nutarties, kuria buvo taikyta laikinoji apsaugos priemonė, todėl nėra jokio procesinio sprendimo, kuriuo būtų įvertintas 2020 m. lapkričio 26 d. nutarties pagrįstumas ir teisėtumas jos priėmimo dieną. Kauno apylinkės teismo 2021 m. sausio 20 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. eA2-433-1087/2021](#) (buvęs bylos Nr. eA2-28567-1087/2020), kuria atsisakyta tenkinti atsakovės prašymą dėl proceso atnaujinimo civilinėje byloje Nr. e2-699-615/2017, taip pat panaikinta laikinoji apsaugos priemonė, pritaikyta Kauno apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 26 d. nutartimi, nepatvirtina Kauno apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 26 d. nutarties nepagrįstumo ir neteisėtumo.
- 10.4. Nagrinėjamu atveju atsakovei teko pareiga pagrįsti laikinosios apsaugos priemonės taikymo būtinybę – dvi būtinas sąlygas: pirmą, reikalavimas turi būti tikėtinaai pagrįstas, antra, nesiėmus laikinųjų apsaugos priemonių teismo sprendimo įvykdymas gali pasunkėti arba pasidaryti neįmanomas. Atsakovės procesinis elgesys buvo tinkamas, o tai, kad 2020 m. lapkričio 26 d. nutartimi prašoma laikinoji apsaugos priemonė buvo pritaikyta, leidžia konstatuoti, kad teismas nustatė tam visas sąlygas. Todėl taikant [CPK](#) 94 straipsnį ieškovas negali būti laikoma atsakinga dėl to, kad ieškovas patyrė bylinėjimosi išlaidų.
- 10.5. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. vasario 7 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-7-701/2018](#) ir 2018 m. liepos 4 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-280-219/2018](#) išaiškinimai nagrinėjamoje byloje netaikytini, nes skiriasi nurodytų bylų ir šios bylos faktinės aplinkybės. Nagrinėjamoje byloje, kitaip nei paminėtose Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nagrinėtose bylose, apeliacinis procesas, pradėtas pagal ieškovo atskirąjį skundą, buvo nutrauktas, be to, apeliacinės instancijos teismas kasaciniu skundu skundžiamą nutartį priėmė Kauno apylinkės teismui jau išnagrinėjus civilinę bylą Nr. eA2-433-1087/2021 ir joje priėmus procesinį sprendimą dėl ginčo esmės.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo pagal [CPK](#) 93 straipsnio 1 dalį, kai apeliacinės instancijos teismas nutraukia apeliacinį procesą, pradėtą dėl pirmosios instancijos teismo nutarties dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, dėl to, kad laikinosios apsaugos priemonės buvo panaikintos vėlesniu teismo procesiniu sprendimu dėl ginčo esmės

11. Kasaciniu skundu ieškovas prašo panaikinti apeliacinės instancijos teismo nutarties dalį, kuria, nutraukus apeliacinį procesą, pradėtą pagal ieškovo atskirąjį skundą dėl pirmosios instancijos teismo nutarties taikyti laikinąsias apsaugos priemones, nutarta priteisti iš ieškovo pareiškėjai 423,50 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų apeliacinės instancijos teisme, atlyginimo ir grąžinti ieškovui 38 Eur už atskirąjį skundą sumokėtą žyminį mokestį. Apeliacinis procesas, pradėtas pagal ieškovo atskirąjį skundą, buvo nutrauktas dėl to, kad atskiruoju skundu apskųsta nutartimi taikytos laikinosios apsaugos priemonės buvo panaikintos vėlesniu pirmosios instancijos teismo procesiniu sprendimu dėl ginčo esmės, procesinį sprendimą dėl laikinųjų apsaugos priemonių panaikinimo leidžiant vykdyti skubiai, t. y. nebegaliojo atskirojo skundo nagrinėjimo metu.
12. Skundžiama nutartimi priteisdamas pareiškėjai (atsakovei) iš ieškovo bylinėjimosi išlaidų atlyginimą už atsiliepimo į atskirąjį skundą parengimą, apeliacinės instancijos teismas vadovavosi [CPK 93 straipsnio](#) 1 dalimi (skundžiamos nutarties 20 punktas). Be to, įvertinęs bylinėjimosi išlaidų susidarymo priežastis, apeliacinės instancijos teismas nusprendė, kad dėl bylinėjimosi išlaidų atsiradimo nagrinėjamu atveju yra kaltas ieškovas, todėl pareišką jas atlyginti tenka būtent jam (skundžiamos nutarties 17 punktas).
13. [CPK 93](#) straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. Ši teisės norma nustato bendrąją bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklę, kurios pagrindu laikomas principas „pralaimėjęs moka“. Taikant šią taisyklę, atsakomybė už bylinėjimosi išlaidas nustatoma pagal bylos proceso rezultatą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. liepos 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-321-313/2017, 13 punktas; 2021 m. kovo 10 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-47-916/2021](#), 21 punktas).
14. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad [CPK 93 straipsnio](#) 1 dalies normos prasme proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, suprantama kaip šalis, kuri laimėjo ginčą byloje (pavyzdžiui, ieškovas, kurio ieškinys patenkintas). Ji paaikškėja teismui išnagrinėjus bylą ir priėmus (priimant) sprendimą dėl ginčo esmės. Materialinio teisinio pobūdžio ginčo išsprendimo rezultatas lemia procesinio teisinio pobūdžio reikalavimo pagrįstumą, t. y. laimėjusiai šaliai atlyginamos jos turėtos išlaidos, kurių ji turėjo siekdama apginti pažeistą teisę ([CPK 270 straipsnio](#) 5 dalies 3 punktas) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. birželio 16 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-144-469/2021](#), 17 punktas). Pagal [CPK 93](#) straipsnio 1 dalyje įtvirtintą teisės normą teismas dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo sprendžia tik esant sprendimui (teismo procesiniam sprendimui), priimtam (priimamam) šalies naudai, ir šiuo remdamasis (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. vasario 7 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-7-701/2018 16, 17 punktus; 2020 m. kovo 18 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-66-469/2020](#) 15 punktą).
15. Kasacinio teismo praktikoje taip pat išaiškinta, kad kol nėra išnagrinėta civilinė byla ir nėra priimtas sprendimas nė vienos iš šalių naudai, t. y. kol teismas dėl ginčo esmės nėra priėmęs teismo procesinio sprendimo, iš kurio būtų galima nustatyti, kuri šalis laimėjo ginčą byloje, dar neegzistuoja visos [CPK 93 straipsnio](#) 1 dalies taikymo sąlygos, todėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimas pagal šią teisės normą yra nepriteistinas. Dėl šios priežasties apeliacinės instancijos teismas, nagrinėdamas bylą pagal atskirąjį skundą dėl pirmosios instancijos teismo nutarties tarpiniu procesiniu klausimu (pvz., nutarties sustabdyti bylą ar nutarties taikyti laikinąsias apsaugos priemones), kol bylos nagrinėjimas iš esmės nėra baigtas, neturi pagrindo skirstyti bylinėjimosi išlaidas remdamasis [CPK 93](#) straipsnio 1 dalimi. Šis klausimas sprendžiamas teismui priimant bylos nagrinėjimo baigiamąjį teismo aktą (baigiamąjį teismo procesinį sprendimą) (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. vasario 7 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-7-701/2018](#) 20 punktą; 2018 m. liepos 4 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. e3K-3-280-219/2018](#)).
16. Pareiškėja atsiliepime į kasacinį skundą nurodo, kad šios nutarties 15 punkte aptarta kasacinio teismo praktika nagrinėjamoje byloje negalėjo būti vadovaujama, kadangi apeliacinės instancijos teismui priimant kasacinę tvarka skundžiamą nutartį pirmosios instancijos teismas jau buvo priėmęs procesinį sprendimą dėl ginčo esmės, t. y. bylos nagrinėjimas iš esmės jau buvo baigtas. Pareiškėjos vertinimu, tokioje situacijoje bylinėjimosi išlaidos pagrįstai buvo paskirstytos pagal atskirojo skundo nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme rezultatą, kuris yra palankus pareiškėjai, nes apeliacinės instancijos teismas skundžiama nutartimi iš esmės neišnagrinėjo ieškovo atskirojo skundo dėl Kauno apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 26 d. nutarties taikyti laikinąsias apsaugos priemones, t. y. nekonstatavo šios nutarties neteisėtumo ir (ar) nepagrįstumo. Teisėjų kolegija šį pareiškėjos argumentą pripažįsta teisiskai nepagrįstu.
17. Pirmą, tiek pagal [CPK](#) įtvirtintą teisinį reglamentavimą ([CPK 93](#) straipsnio 1, 3, 5 dalys, 270 straipsnio 5 dalies 3 punktas), tiek pagal aptariamą kasacinio teismo praktiką, paskirstyti bylinėjimosi išlaidas pagal [CPK 93 straipsnio](#) 1 dalį yra įpareigotas procesinį sprendimą dėl ginčo esmės priimančias, o ne tarpinį procesinį klausimą sprendžiantis teismas. Kaip matyti iš bylos duomenų, tai ir buvo padaryta Kauno apylinkės teismo 2021 m. sausio 20 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. eA2-433-1087/2021](#) visas ieškovo turėtas bylinėjimosi išlaidas (įskaitant ir bylinėjimosi išlaidas už atskirojo skundo dėl Kauno apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 26 d. nutarties, kuria taikytos laikinosios apsaugos priemonės, parengimą bei už šį atskirąjį skundą sumokėtą žyminį mokestį) priteisiant ieškovui iš pareiškėjos. Kasaciniame skunde pagrįstai nurodoma, kad kasacine tvarka skundžiama Kauno apygardos teismo 2021 m. sausio 28 d. nutartis, kiek ja bylinėjimosi apeliacinės instancijos teisme išlaidos priteistos iš ieškovo pareiškėjai, prieštarauja nurodytam bylą užbaigiančiam teismo procesiniam sprendimui.
18. Antra, bylinėjimosi išlaidų priteisimas skundžiama nutartimi pareiškėjai, esant priimtam ieškovui palankiam teismo procesiniam sprendimui dėl ginčo esmės, neatitinka [CPK 93](#) straipsnio 1 dalies nuostatų, pagal kurias būtent pareiškėjai tenka pareiga atlyginti visas procesą laimėjusio ieškovo bylinėjimosi išlaidas (įskaitant ir bylinėjimosi išlaidas, patirtas apeliacinio proceso dėl tarpinio teismo procesinio sprendimo metu). Minėta, kad paskirstant bylinėjimosi išlaidas pagal [CPK 93](#) straipsnio 1 dalį teisiskai reikšmingas yra viso teismo proceso, o ne tarpinio jo etapo, rezultatas. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad vien tai, jog pirmosios instancijos teismas patenkino procesinį prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, priimdamas nutartį, ir apeliacinės instancijos teismas šią nutartį paliko nepakeistą, nesudaro pagrindo tarp šalių kilusį ginčą vertinti kaip išspręstą šalies, prašiusios taikyti laikinąsias apsaugos priemones, naudai [CPK 93 straipsnio](#) 1 dalies taikymo prasme (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. liepos 4 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-280-219/2018](#), 13 punktas). Atitinkamai tokio pagrindo nesudaro ir tai, kad, nutraukus apeliacinį procesą, nutarties taikyti laikinąsias apsaugos priemones teisėtumas ir pagrįstumas apeliacine tvarka apskritai nebuvo patikrintas.
19. Konstatuodamas, kad priimtas procesinis sprendimas nutraukti apeliacinį procesą yra palankus pareiškėjai ir tai sudaro pagrindą priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą iš ieškovo, apeliacinės instancijos teismas vadovavosi Lietuvos apeliacinio teismo praktika, suformuota civilinėse bylose Nr. 2-1118-241/2017 ir Nr. 2-1910-370/2017. Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į tai, kad abi paminėtos Lietuvos apeliacinio teismo nutartys yra priimtose bankroto bylose, pasižyminčiose tam tikrais procesiniais nagrinėjimo ypatumais, t. y. abiem nurodytais atvejais bankroto byloje buvo galutinai (iš esmės) išspręstas savarankiškas bankroto proceso klausimas (atitinkamai dėl administratoriaus atstatymo ir kreditorių komiteto nutarimų panaikinimo), nutraukus apeliacinį procesą liko galioti klausimą iš esmės išsprendusi apeliantui nepalanki pirmosios instancijos teismo nutartis, todėl vadovautis nurodyta praktika nagrinėjamoje byloje, kurioje apeliacinės instancijos teismas sprendė tik tarpinį procesinį klausimą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo pagrįstumo, nebuvo teisinio pagrindo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taikant priežasties teoriją ([CPK 94](#) straipsnio 1 dalis)

20. Nors teisiniu kasacine tvarka skundžiamos nutarties dalies priėmimo pagrindu nurodyta [CPK 93](#) straipsnio 1 dalis, pagal kurią bylinėjimosi išlaidos tarp šalių paskirstomos atsižvelgiant išimtinai į tai, kuriai proceso šaliai priimtas sprendimas dėl ginčo esmės yra (ne)palankus, iš skundžiamos apeliacinės instancijos teismo nutarties motyvų (skundžiamos nutarties 17 punktas) darytina išvada, kad apeliacinės instancijos teismas, priteisdamas pareiškėjai bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, vadovavosi ir priežasties teorija, remiantis kuria lemiamą reikšmę turi ne

galutinio teismo sprendimo priėmimas, o procesinis šalių elgesys, įvertinus bylinėjimosi išlaidų susidarymo priežastingumą, šalių apdairumą, rūpestingumą atliekant procesinius veiksmus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. lapkričio 5 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-214/2014](#); 2018 m. vasario 14 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-36-313/2018](#), 21 punktas).

21. [CPK](#) nuostatose įtvirtinti du atvejai, kuriems esant bylinėjimosi išlaidos šalims gali būti paskirstomos vadovaujantis priežasties teorija. Pirmą, pagal [CPK 93 straipsnio](#) 4 dalį tokia galimybė nustatyta kaip bendrosios bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklės išimtis bylose, užbaigtose priėmus sprendimą dėl ginčo esmės, jei teismas nustatytų, kad konkrečiu atveju bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisinimas, atsižvelgiant į bylos baigtį, nereikštų sąžiningo bylinėjimosi išlaidų byloje paskirstymo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. kovo 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-83-1075/2020, 18 punktas; 2020 m. birželio 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-188-403/2020, 27, 28 punktai). Kasacinio teismo praktikoje akcentuojama, kad [CPK 93](#) straipsnio 4 dalies normos taikymo pagrindas gali būti ne bet koks netinkamas procesinis elgesys, bet toks, kuris nekelia abejonių dėl jį atlikusios šalies nesąžiningumo. Nukrypdamas nuo bendrųjų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklių teismas turi aiškiai įvardyti, koks šalies procesinis elgesys šios normos taikymo prasme laikytinas netinkamu ir kokios aplinkybės patvirtina atitinkamo elgesio netinkamumą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. kovo 18 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-66-469/2020](#), 16 punktas; 2020 m. gruodžio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-359-969/2020, 30, 31 punktai). Antra, remiantis priežasties teorija bylinėjimosi išlaidos taip pat turi būti paskirstomos tuo atveju, kai byla užbaigiama nepriėmus sprendimo dėl ginčo esmės, t. y. tais atvejais, kai taikyti bendrąją [CPK 93 straipsnio](#) 1 dalyje įtvirtintą bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklę, pagal kurią bylinėjimosi išlaidų paskirstymo pagrindu laikomas proceso šaliai palankaus sprendimo dėl ginčo esmės priėmimas, nėra galimybės ([CPK 94 straipsnio](#) 1 dalis).
22. Kasacine tvarka skundžiamoje nutartyje nėra nurodytas teisinis pagrindas, kuriuo remdamasis apeliacinės instancijos teismas taikė priežasties teoriją bylinėjimosi išlaidų paskirstymui. Tiek ieškovas kasaciniame skunde, tiek pareiškėja atsiliepime į jį pateikia argumentus dėl [CPK 94](#) straipsnio 1 dalies taikymo, t. y. vertina, kad šios teorijos taikymą nagrinėjamu atveju lėmė tai, jog apeliacinis procesas pagal ieškovo atskirąjį skundą buvo nutrauktas (apeliacinės instancijos teismas iš esmės nepasisakė dėl atskiruoju skundu apskųstos pirmosios instancijos teismo nutarties teisėtumo ir (ar) pagrįstumo). Atsižvelgdama į tai teisėjų kolegija pasisakys dėl [CPK 94 straipsnio](#) 1 dalies taikymo šioje byloje teisiniu pagrindu.
23. Šioje nutartyje jau konstatuota, kad pagal [CPK](#) įtvirtintą teisinį reglamentavimą ir kasacinio teismo formuojamą praktiką bylinėjimosi išlaidas paskirstyti yra įpareigotas procesinį sprendimą dėl ginčo esmės priimančios pirmosios instancijos teismas. Tokia pat procesinė pareiga saisto teismą, priimančią nutartį, kuria konkreči byla yra užbaigiama nepriėmus teismo sprendimo dėl ginčo esmės (nutartį nutraukti bylą ar pareiškimą palikti nenagrinėtą). Pastaruoju atveju bylinėjimosi išlaidos tarp šalių paskirstomos vadovaujantis [CPK 94](#) nuostatomis. Pagal [CPK 93](#) straipsnio 3 dalį, jeigu apeliacinės instancijos teismas ar kasacinis teismas, neperduodamas bylos iš naujo nagrinėti, pakeičia teismo sprendimą arba priima naują sprendimą, jis atitinkamai pakeičia bylinėjimosi išlaidų paskirstymą.
24. Teisės doktrinoje pažymima, kad esant kiekvienai vėlesnei proceso stadijai susidariusios bylinėjimosi išlaidos papildo tas išlaidas, kurios susidarė esant ankstesnėms proceso stadijoms. Sprendžiant dėl apeliacinės instancijos ir kasacinio teismo, taip pat atnaujinant procesą turėtų išlaidų atlyginimo, esant vėlesnei proceso stadijai priimto teismo sprendimo palankumą vienai iš šalių reikia vertinti atsižvelgiant į kiekvieną proceso stadiją atskirai, lyginant ankstesnėje stadijoje ir vėlesnėje stadijoje priimtų sprendimų materialinį teisinį turinį (Simaitis, R. Bylinėjimosi išlaidos civiliniame procese. Vilnius: *Justitia*, 2007, p. 317). Tačiau konkreči byla (t. y. konkretus teisinis ginčas, dėl kurio nagrinėjimo buvo kreiptasi į teismą) gali būti laikoma pasiekusia vėlesnę (apeliacijos ar kasacijos) stadiją tik tuo atveju, jei aukštesnės instancijos teismui yra apskundžiamas baigiamasis teismo procesinis sprendimas (sprendimas ar procesą užbaigianti nutartis). Apeliacine tvarka apskundus pirmosios instancijos teismo tarpinį procesinį sprendimą, byla dėl ginčo esmės išlieka pirmosios instancijos teismo dispozicijoje, todėl bylinėjimosi išlaidos, patirtos apeliacine ar kasacine tvarka ginčijant tarpinius pirmosios instancijos teismo procesinius sprendimus, tarp šalių turi būti paskirstomos pirmosios instancijos teismui priimančiam baigiamąjį teismo procesinį sprendimą (šios nutarties 15, 16 punktai).
25. Nagrinėjamoje byloje apeliacinis procesas nebuvo pradėtas dėl pirmosios instancijos teismo baigiamojo teismo procesinio sprendimo, apeliacinės instancijos teismui buvo perduotas spręsti tik tarpinis procesinis klausimas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo pagrįstumo. Dėl šios priežasties, kaip jau ne sykį minėta šioje nutartyje, apeliacinės instancijos teismas apskritai neturėjo teisinio pagrindo spręsti dėl šalių bylinėjimosi išlaidų paskirstymo (taip pat ir pagal [CPK 94 straipsnio](#) 1 dalį), juolab kad skundžiamos apeliacinės instancijos teismo nutarties priėmimo metu šis klausimas jau buvo išspręstas pirmosios instancijos teismo nutartimi, kuria atsisakyta atnaujinti procesą. Kita vertus, teisėjų kolegija taip pat pripažįsta teisiskai pagrįstais ieškovo kasaciniame skunde nurodytus argumentus, kad, vertindamas bylinėjimosi išlaidų susidarymo priežastingumą ir šalių procesinį elgesį, apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai kaltu dėl bylinėjimosi išlaidų susidarymo pripažino ieškovą.
26. Skundžiama nutartimi apeliacinis procesas pagal ieškovo atskirąjį skundą buvo nutrauktas dėl to, kad atskiruoju skundu apskųsta pirmosios instancijos teismo nutartimi taikytos laikinosios apsaugos priemonės buvo panaikintos iki atskirojo skundo nagrinėjimo iš esmės pradžios, pirmosios instancijos teismui konstatavus pareiškėjos prašymo atnaujinti procesą nepagrįstumą. Kadangi pareiškėjos kreipimasis į teismą su prašymu atnaujinti procesą ir su tuo susijęs prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones teismo galiausiai buvo pripažintas nepagrįstu, darytina išvada, jog būtent pareiškėja, pareiškusi nepagrįstą prašymą atnaujinti procesą, yra atsakinga už ieškovo šio proceso metu (įskaitant ir tarpinį apeliacinį procesą dėl laikinųjų apsaugos priemonių) patirtas bylinėjimosi išlaidas. Šios išvados nepaneigia atsiliepime į kasacinį skundą nurodytas argumentas, kad pareiškėja tinkamai pagrindė įstatyme įtvirtintas laikinųjų apsaugos priemonių taikymo sąlygas – pripažinus nepagrįstu patį prašymą atnaujinti procesą, negali būti laikomas pagrįstu ir prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones, skirtas teismo sprendimo atnaujinti procesą įvykdymui užtikrinti.

Dėl bylos procesinės baigties

27. Apibendrinama išdėstytus argumentus teisėjų kolegija nusprendžia, kad apeliacinės instancijos teismas, skundžiama nutartimi priteisdamas iš ieškovo pareiškėjai 423,50 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų apeliacinės instancijos teisme, atlyginimo, netinkamai aiškino ir taikė bylinėjimosi išlaidų paskirstymą reglamentuojančias nuostatas ir nukrypo nuo šiuo klausimu kasacinio teismo formuojamos praktikos. Tai sudaro pagrindą panaikinti šią apeliacinės instancijos teismo nutarties dalį. Kadangi bylinėjimosi išlaidų paskirstymo šalims klausimas jau yra išspręstas įsiteisėjusia Kauno apygardos teismo 2021 m. kovo 9 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. eA2-650-259/2021](#) ir pakartotinai negali būti sprendžiamas, ieškovo prašymas panaikinus skundžiamą nutarties dalį pareiškėjos (atsakovės) prašymą dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo palikti nenagrinėtą netenkinamas.
28. Ieškovas kasaciniu skundu taip pat skundžia apeliacinės instancijos teismo nutarties dalį, kuria nuspręsta jam grąžinti 38 Eur už atskirąjį skundą sumokėtą žyminį mokestį. Teisiniai argumentai dėl šios skundžiamos apeliacinės instancijos teismo nutarties dalies neteisėtumo kasaciniame skunde nepateikti, išskyrus argumentą, kad ši skundžiamos nutarties dalis prieštarauja Kauno apylinkės teismo 2021 m. sausio 20 d. nutarčiai, kuria už atskirąjį skundą sumokėtas žyminis mokestis priteistas ieškovui iš pareiškėjos.
29. Iš Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenų matyti, kad Kauno apygardos teismas 2021 m. kovo 9 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. eA2-650-259/2021](#), atsižvelgdamas į tai, kad 38 Eur už atskirąjį skundą sumokėtas žyminis mokestis yra ieškovui grąžintas įsiteisėjusia, šioje byloje kasacine tvarka skundžiama, nutartimi, Kauno apylinkės teismo 2021 m. sausio 20 d. nutartimi priteistą iš pareiškėjos I. L. ieškovui A. P. 1179,32 Eur bylinėjimosi išlaidų sumą sumažino iki 1141,32 Eur sumos. Taigi, ieškovo kasaciniame skunde nurodomas

prieštaravimas tarp dviejų teismų procesinių sprendimų šiuo metu yra pašalintas. Aptariamose apeliacinės instancijos nutarties dalies panaikinimas, atsižvelgiant į įsteigėjusios Kauno apygardos teismo 2021 m. kovo 9 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. eA2-650-259/2021](#) turinį, iš esmės reikštų blogesnio kasatoriai teismo sprendimo priėmimą, kuris yra draudžiamas pagal [CPK 353 straipsnio](#) 3 dalies nuostatas, todėl skundžiama apeliacinės instancijos teismo nutarties dalis, kuria ieškovui grąžinta 38 Eur už atskirąjį skundą sumokėto žyminio mokesčio, paliekama nepakeista.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

30. Ieškovas pateikė prašymą priteisti iš pareiškėjos 871,20 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimo. Ieškovas nurodo, kad už kasacinio skundo surašymą patirtų išlaidų dalis buvo apmokėta jo sutuoktinės R. P., kuri 2021 m. gegužės 17 d. pavedimu pervedė per AB SEB banką advokatų profesinei bendrijai „Cerniauskas ir partneriai“ 871,20 Eur sumą. 580,80 Eur buvo skirta sumokėti už kitas advokatų profesinės bendrijos suteiktas teises paslaugas, t. y. už 2021 m. gegužės 13 d. A. P. atsiliepimo į 2021 m. balandžio 30 d. I. L. atskirąjį skundą dėl Kauno apylinkės teismo 2021 m. balandžio 26 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 2VP-555-435/2021](#) parengimą. 580,80 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti atlyginimas ieškovui buvo priteistas iš pareiškėjos Kauno apygardos teismo 2021 m. birželio 15 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. 2S-1222-390-2021. 2021 m. gegužės 17 d. pavedimu sutuoktinės perveda advokatų profesinei bendrijai „Cerniauskas ir partneriai“ 290,40 Eur sumą buvo skirta sumokėti už ieškovo kasacinio skundo parengimą, o 580,80 Eur sumą už kasacinio skundo parengimą ieškovas pats sumokėjo 2021 m. birželio 11 d. per „Perlas Finance“ terminalą.
31. [CPK 98 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusių nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus ir teikiant konsultacijas. Dėl šių išlaidų priteisimo šalis teismui raštu pateikia prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu. Šios išlaidos negali būti priteisiamos, jeigu prašymas dėl jų priteisimo ir išlaidų dydį patvirtinantys įrodymai nepateikti iki bylos išnagrinėjimo iš esmės pabaigos.
32. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu, turi būti patirtos realiai. Taigi visais atvejais, priteisiant išlaidas už teisinę advokato ar advokato padėjėjo pagalbą, yra taikomas ir realumo kriterijus, t. y. kad šiems asmenims už suteiktas pirmiau nurodytas teises paslaugas yra sumokėta ir bylą laimėjusi šalis patyrė atstovavimo civiliniame procese išlaidas bei įstatymo nustatyta tvarka teismui pateikė tai patvirtinančius įrodymus ([CPK 98 straipsnis](#)). Pagrindas sumokėti už teises paslaugas yra advokato išrašytas apskaitos dokumentas, kuris gali būti: grynujų pinigų priėmimo kvitas; sąskaita už teises paslaugas; PVM sąskaita faktūra (jeigu advokatas yra PVM mokėtojas); kiti apskaitos dokumentai (mokėjimo pavedimai ir pan.) (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. sausio 23 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-7-687/2017 10, 14 punktus).
33. Prie kasaciniam teismui pateikto prašymo priteisti iš pareiškėjos kasaciniame teisme patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą ieškovo advokatas pateikė duomenis apie suteiktas paslaugas, patirtas atstovavimo išlaidas ir jų dydį: 2021 m. kovo 12 d. ataskaitą apie atliktus darbus, suteiktas konsultacijas, parengtus sandorių, pranešimų projektus, parengtus procesinius dokumentus, 2021 m. gegužės 13 d. PVM sąskaitą faktūrą ir ieškovo sutuoktinės R. P. 2021 m. gegužės 17 d. pavedimą (mokėjimo nurodymas Nr. 469747848), kvitus, patvirtinančius 2021 m. birželio 11 d. ieškovo per „Perlas Finance“ terminalą sumokėtą bendrijai 580,80 Eur sumą. Taigi šie dokumentai patvirtina, kad advokato paslaugos šioje byloje buvo suteiktos, dėl to buvo patirtos realios išlaidos, dalį jų apmokėjo ieškovo sutuoktinė – byloje nedalyvaujantis asmuo, kitą dalį – pats ieškovas.
34. Kasacinio teismo praktikoje, pasisakant dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo galimybės, kai tokias išlaidas apmoka ne šalis, o kitas, byloje nedalyvaujantis asmuo, yra išaiškinta, kad proceso šalių ar kitų byloje dalyvaujančių asmenų atstovų išlaidos, vadovaujantis tiek teisės doktrinoje, tiek teismų praktikoje galiojančiu principu „tas, kas veikia per kitą, veikia pats“ (lot. *qui facit per alium, facit per se*), laikytinos bylinėjimosi išlaidomis kaip pačių atstovaujamųjų išlaidos. Šios byloje dalyvaujančių asmenų atstovų su procesu susijusios išlaidos, taip pat bylinėjimosi išlaidų apmokėjimo prievolė už byloje dalyvaujančių asmenų, šiam neprieštaraujant, įvykdytųjų kitų, nors ir nedalyvaujančių byloje, asmenų ([CK 6.50 straipsnis](#)) išlaidos pripažintinos su bylos nagrinėjimu susijusiomis išlaidomis ir dėl jų atlyginimo turi būti sprendžiama. Išlaidos, skirtos byloje dalyvaujančiam asmeniui atstovavusio advokato ar advokato padėjėjo teisei pagalbai apmokėti, yra su bylos nagrinėjimu susijusios išlaidos ir, jeigu [CPK 98 straipsnio](#) 1 dalyje nustatytu terminu yra pateiktas prašymas (tiek raštu, tiek žodžiu teismo posėdyje; tiek byloje dalyvaujančio asmens, tiek jo atstovo) dėl atstovavimo išlaidų priteisimo bei šių išlaidų dydį (realumą) patvirtinantys įrodymai, jų atlyginimo klausimas turi būti sprendžiamas, nepriklausomai nuo to, kas – byloje dalyvaujantis asmuo, kuriam mokama advokato teisinė pagalba realiai buvo suteikta, ar už jį kitas, nors ir byloje nedalyvaujantis, asmuo – faktiškai atsiskaitė su byloje dalyvaujančiam asmeniui atstovavusiu advokatu ar jo padėjėju. Nustačius, kad mokama advokato ar advokato padėjėjo teisinė pagalba byloje dalyvavusiam asmeniui buvo suteikta ir dėl išlaidų jai apmokėti atlyginimo kreiptasi [CPK 98 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta tvarka, yra pagrindas priteisti byloje dalyvaujančiam asmeniui atstovavimo išlaidas, nepaisant to, kad už jam suteiktas teises paslaugas sumokėjo kitas, nors ir byloje nedalyvaujantis, asmuo (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. gruodžio 22 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-582/2009](#); 2015 m. balandžio 29 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-256-684/2015](#)).
35. Remdamasi nurodytais kasacinio teismo išaiškinimais teisėjų kolegija konstatuoja, kad, nepriklausomai nuo to, jog dalį išlaidų už advokato pagalbą kasaciniame teisme apmokėjo ieškovo sutuoktinė, dėl šių išlaidų, kaip ir dėl tų, kurias apmokėjo pats ieškovas, atlyginimo ieškovui turi būti sprendžiama.
36. Remiantis šioje byloje priimta Kauno apygardos teismo 2021 m. birželio 15 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. 2S-1222-390-2021, kaip ir nurodo ieškovo advokatas, ieškovui iš pareiškėjos buvo priteistas 580,80 Eur išlaidų advokato pagalbai sumokėti už atsiliepimo į pareiškėjos atskirąjį skundą parengimą atlyginimas. Minėta, kad šios išlaidos advokatų profesinei bendrijai „Cerniauskas ir partneriai“ buvo apmokėtos 2021 m. gegužės 17 d. pavedimu, taigi už kasacinio skundo parengimą šiuo pavedimu buvo sumokėta 290,40 Eur. 2021 m. birželio 11 d. kvitai patvirtina, kad už kasacinio skundo parengimą dar buvo sumokėta 580,80 Eur. Dėl šių priežasčių teisėjų kolegija konstatuoja, kad įrodymai, patvirtinantys teisinės pagalbos kasaciniame teisme suteikimą ir prašomą priteisti iš pareiškėjos 871,20 Eur sumą (290,40 Eur + 580,80 Eur), yra pateikti, dėl šių išlaidų atlyginimo kreiptasi [CPK 98 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta tvarka (įrodymai pateikti iki bylos išnagrinėjimo iš esmės pabaigos) (nutarties 31 punktas).
37. [CPK 98 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio. Teisėjų kolegija, remdamasi teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 ir Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu patvirtintų Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio 8.12 punktu, nusprendžia, kad ieškovo prašomas priteisti iš pareiškėjos 871,20 Eur išlaidų advokato pagalbai kasaciniame teisme apmokėti atlyginimas atitinka nustatytus reikalavimus, todėl prašymas tenkintinas ([CPK 93 straipsnio](#) 1 dalis).
38. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. spalio 27 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, šioje byloje kasaciniame teisme patirta 12,53 Eur tokio pobūdžio bylinėjimosi išlaidų. Tenkinant kasacinį skundą šių bylinėjimosi išlaidų atlyginimas valstybei priteistinas iš pareiškėjos ([CPK 79 straipsnis](#), 88 straipsnio 1 dalies 3 punktas, 92 straipsnis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Panaikinti Kauno apygardos teismo 2021 m. sausio 28 d. nutarties dalį, kuria iš ieškovo A. P. (a. k. (duomenys neskelbtini) pareiškėjai (atsakovei) I. L. (a. k. (duomenys neskelbtini) priteista 423,50 Eur (keturi šimtai dvidešimt trys Eur 50 ct) bylinėjimosi apeliacinės instancijos teisme išlaidų atlyginimo.

Kitą Kauno apygardos teismo 2021 m. sausio 28 d. nutarties dalį palikti nepakeistą.

Priteisti ieškovui A. P. (a. k. (duomenys neskelbtini) iš pareiškėjos (atsakovės) I. L. (a. k. (duomenys neskelbtini) 871,20 Eur (aštuonis šimtus septyniasdešimt vieną Eur 20 ct) bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.

Priteisti valstybei iš pareiškėjos (atsakovės) I. L. (a. k. (duomenys neskelbtini) 12,53 Eur (dvylika Eur 53 ct) išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu, atlyginimo. Ši suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5660.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai

Goda Ambrasaitė-Balynienė

Artūras Driukas

Donatas Šernas